

EL PROGRAMA

Publicació del Comitè Comarcal Federalista del Baix Empordà. - Surt els diumenges

Tercera Epoca

Sant Feliu de Guíxols, 12 de Novembre 1933

Núm. 128

Els homes de la nostra candidatura

Cinc noms encapçalen la llista de majories de la candidatura d'E. R. de C. a Girona.

Tres procedeixen de les fileres de la pròpia organització de les comarques gironines. Els dos restants pertanyen als socialistes catalans i al federalisme històric.

Miquel Santaló, Melcior Marial, Serra i Moret, Sagrera Corominas, Josep Mascort, formen el conjunt de la candidatura que hauran de votar els republicans d'Esquerra de les nostres comarques.

No cal parlar de Miquel Santaló. La seva labor durant la vigència de les Corts Constituents ha estat de prova. Circumstàncies fortuïtes han portat que el pes de l'activitat pública de la província gravités dessorre la seva personalitat. De com ha pogut actuar brillantment, de com ha reeixit en el seu treball és signe palès el prestigi que ha assolit i els alts càrrecs de responsabilitat als quals ha estat requerit.

La sèrie de qüestions comarcals que s'ha plantejat en el decurs de la seva representació parlamentària ha tingut en ell un actiu i fidel intèrpret de les necessitats respectives. Santaló no ha pogut disposar de secretaris professionals per a contentar als que fàcilment es contenten amb la recepció d'una carta per a sortir de compromisos immediats. Santaló devia atendre els assumptes polítics i les atencions d'ordre econòmic i d'interès públic pel sol i únic mitjà de la seva labor personal, perquè perteneix a una col·lectivitat popular que no pot oferir emoluments ni subvencions que permetin crear oficines i mobilitzar secretariats.

Un deure d'agraïment, ultra que el procedent de la disciplina política, que la cordial inclinació amical, mena a reelegir a un candidat com Miquel Santaló. El seu nom és una garantia perfecta de que el compliment de les obligacions que comporta una representació pública no serà en cap moment defallit ni oblidat.

Melcior Marial aporta a la candidatura d'Esquerra de Girona l'esperit del federalisme integral. Educat a l'extranger, sortit de les Universitats belgues, Marial és, en plena joventut, un element ponderat, amb una clara visió de les necessitats modernes, i un cor obert als afanys i les inquietuts del moment actual.

Ocupa ara la Direcció General del Treball, al costat del nostre Carles Pi i Suñer, l'intel·ligent empordanès.

Marial, en la inclusió del seu nom a la candidatura republicana autònoma de les comarques gironines, hi complementa la significació, sentida per tots nosaltres, de laborar per la implantació de la República federal ibèrica, el gran somni de Pi i Margall.

Manuel Serra i Moret és prou conegut a Catalunya. Doctrinari entusiasta del socialisme, segueix la trajectòria propugnada per Jaurés, d'humanitzar el sentit materialista del dogma marxista. Liberal tant com col·lectivista. Humà tant com social. Per això, Serra i Moret sent la força autonomista que lateix en el fons del vertader liberalisme i conceptua ambdós termes com inseparables i complementaris.

Serra i Moret ha viscut a Anglaterra i als Estats Units, on hi ha estudiat els problemes vius de l'economia. En matèries agrícoles s'ha especialitzat superiorment, i compta entre els millors defensors i orientadors de l'economia agrària catalana.

Josep Mascort i Ribot és el representant de les noves promocions. Professor intel·ligent, actiu i progressiu, està palesant la seva capacitat en forma brillantíssima. Actualment regeix el Secretariat de la Federació de Comarcals de l'Esquerra a Girona.

Ben jove, pot esperar-se d'ell una actuació eficaç i plena. En el complicat mecanisme de les obligacions parlamentàries, Mascort hi jugarà un rol d'ordre eficient i diàfan.

Ha estat un encert de les nostres organitzacions la inclusió del professor Mascort i Ribot en la candidatura d'Esquerra. Podem esperar amb plena confiança un resultat perfectament satisfactori de la seva futura labor parlamentària.

De J. Sagrera Corominas, no cal ponderar les seves condicions. La seva vida ha transcorregut en el nostre Empordà, dedicat al cultiu de l'ensenyament, i consagrat a les lluites democràtiques.

En els temps de prova, quan representava una heroïcitat enfrontar-se amb els llavors poderosos adversaris, Sagrera fou sempre el soldat íntegre i resolt que oposava el seu esforç contra la injustícia i l'engany.

Es actualment alcalde de Palafrugell, on demostra la seva capacitat i el seu dinamisme.

Representa en la nostra candidatura, ultra l'esperit republicà autònomista de les organitzacions comarcals, el reflexe de les aspiracions dels agraris empordanesos que es volen manumitir del jou dels grans propietaris.

La candidatura de les comarques gironines

La Federació de les comarques gironines d'E. R. de C. ha proclamat, en virtut del mandat dels pobles organitzats, la següent candidatura per a les eleccions generals del dia 19.

Manuel Serra Moret
Miquel Santaló Parvorell
Melcior Marial Mundet
Josep Mascort Ribot
Josep Sagrera Corominas

L'aliança electoral de l'Esquerra

Des dels començaments del període electoral s'han anat realitzant diverses gestions per a formar un front únic de republicans catalans contra el resorgiment de la reacció.

Cada col·lectivitat, per mitjà dels seus òrgans, ha reflexat els seus punts de mira i ho ha comentat a gust i mesura de les seves particulars inclinacions.

Aquest propòsit d'establir una semblant aliança ha fracassat.

Per què no s'ha dut a terme?

Justícia Social, l'òrgan d'U. S. de C., ho explica de la següent manera per boca del seu director Joan Comorera:

«U. S. C. va propiciar l'ample front d'esquerres. L'únic partit que responguera a aquesta crida fou l'Esquerra Republicana de Catalunya. A l'endemà mateix tingué lloc un canvi d'impressions amb el seu president. Aquesta coalició d'esquerres, al nostre criteri, anava des de l'Acció Catalana fins als comunistes, i així ho manifestarem al senyor Macià.

Immediatament el company Serra i Moret i jo iniciarem gestions prop del grup Lluhi per tal de posar-lo en relació amb l'Esquerra. Les gestions es feren i el senyor Macià digué que ell no seria un obstacle. Però amb fonda sorpresa, a l'endemà veírem com el grup «Opinió» accentuava els seus atacs contra l'Esquerra i arribàrem a la conclusió que sols es proposaven formar un front d'esquerres contra l'Esquerra. Es portaren també gestions prop de l'Acció Catalana, però tot fou debades, perquè aquests imposaren una participació de dotze candidats. L'Esquerra hagué de dirlos que només podia acceptar els tres que tenia, cosa que ja té molta importància, puix que cap dels actuals diputats no ha estat elegit pels vots del propi partit. El xantage polític d'Acció Catalana no reeixí, sortosament, perquè era amb una gran re-

pugnància que els nostres militants, sobretot els de fora de Barcelona, acceptaven la coalició amb el partit d'Hurtado. Quan el fracàs de la coalició era un fet, sortí el senyor Hurtado amb una nova proposta de coalició. A la reunió proposada hi acudí també el representant de la U. S. C., però davant de les exigències del senyor Hurtado, la proposada coalició tornà a fracassar. Fou solament aleshores quan nosaltres acceptàrem el pacte amb l'Esquerra i tots els partits que més tard s'hi vulguessin afegir. I fou aleshores quan es produïren dos fets que, explotats per la premsa reaccionària, produïren un histerisme col·lectiu ben explicable. El C. E. es donà compte de la gravetat del moment, i adreçà al president de l'Esquerra la carta coneguda demanant la dissolució dels escamots, carta inspirada en diversos objectius: en primer lloc, el d'aquietar els nostres companys; en segon lloc, el de lluitar contra certes tendències lamentables de l'Esquerra, i, finalment la d'ajudar sectors dintre de l'Esquerra que lluiten precisament contra aquestes tendències.

L'Esquerra no negà la contestació, contestació cordial però que no ens satisfé. Insistírem. I a conseqüència d'això hem aconseguit el màxim que es podia aconseguir, com els militants de la U. S. C. i de la U. G. T. podran veure, i que ara, per delicadesa, us preguem fer gràcia de detallar-ho. Ens trobàvem en un moment de gran responsabilitat: el C. E. no podia escoltar els encoratjaments de la premsa reaccionària. S'estudiaren totes les possibilitats. No es podia anar amb Hurtado, l'advocat de casa Mateu, ni amb els pseudo esquerrans de «L'Opinió». Per altra banda, la U. S. C. no podia contribuir a enfortir un altre partit burgès que no pot més que nodrir-se amb elements que han de venir al nostre partit, ni podia permetre l'enfortiment d'«Acció Catalana», els homes autènticament esquerrans de la qual forçosament han d'anar a incorporar-se a un gran partit republicà liberal.»

Col·locats els aconteixements en

Destil·leries BONET

SANT FELIU DE GUIXOLS

Unic fabricant de les especialitats:

Gran licor ESTOMACAL BONET i Anís refinat EL TROMPO

Premiat amb Diploma d'Honor i Medalla d'Or en l'Exposició de París en 1897. Membre de la Societat de Industrials i Inventors de París. Gran Diploma de Honor i Medalla d'Or en l'Exposició de Barcelona de 1912.

Es ven

Botiga
de comestibles
i pesca salada

Acreditada i centrada

RAÓ: A la nostra Administració.

la trajectòria que hom sap, enverinada l'atmosfera per actituds impertinents promogudes pel despit i la ceguera, E. R. de C. no podia acceptar altra aliança que la resolta amb els elements més afins, que són la U. S. de C. i el Partit Federal.

Sota les banderes dels socialistes catalans, federals ortodoxes i Esquerra Republicana la batalla electoral ha començat arreu de Catalunya.

Un poble com el nostre on hi viuen profundes arrels democràtiques no ha de fer dubtar.

Esperem confiats en el resultat plenament satisfactori de les eleccions del 19.

El Col·legi de 2.ª Ensenyança de Sant Feliu

El Professorat destinat a aquest nou Col·legi comença a arribar a la nostra ciutat i amb ell s'ha iniciat l'organització i habilitació de les classes, lloc i matrícules.

Al voltant d'aquest assumpte s'ha format una diversitat de criteris. Uns procedeixen d'un motiu discutible, però que creiem sincer; altres, són produïts per una sistemàtica oposició.

Ens referim, en al·ludir els primers, als comentaris exposats sobre la pertinència o l'oportunitat de la creació d'aquell Col·legi. Quasi totes les opinions que s'han manifestat dins el primer caire, convenen en acceptar l'interès de l'establiment del col·legi, encara que lamenten que hagi pogut tenir preferències sobre la creació dels grups escolars d'ensenyament primari que hi ha projectats a St. Feliu. En síntesi, s'ha dit: no pot oferir resultats eficaços el segon ensenyament sense que prèviament s'hagi regul·litzat i intensificat l'ensenyament primari.

Aquest criteri és també compartit pels propis organitzadors de l'esmentat Col·legi.

Malhauradament, són ben evidents els resultats que ofereix la nostra ciutat en ordre a l'ensenyament. Deficiències, omissions, inèrcies, insuficiències acusen l'estat lamentable de l'exercici primari local. Pot dir-se que, des de fa molts anys, St. Feliu no ha progressat perceptiblement en matèries escolars.

A rectificar aquest actual moment de l'ensenyament local s'han dedicat i segueixen dedicant-s'hi gestions i afanys. Conscients els gestors de l'Ajuntament, com ho foren també els regidors anteriors, de la gran necessitat d'anar a la creació dels grups escolars moderns, tenen pendents de resolució certes diligències dirigides a trobar un lloc adient al propòsit esmentat.

No és, doncs, que existeixi preterització ni preferència de cap mena. Considerat l'assumpte de manera natural, és cert que hauria estat més eficaç començar per les escoles de primer grau i seguir fins les del segon.

Però, l'avinentesa propícia que s'ha presentat ara amb l'oferiment de l'Estat, no podia ajornar-se. Si St. Feliu no hagués acceptat l'oferta, la haurien recollert altres poblacions de la província. I l'oportunitat s'hauria perdut amb riscs de no presentar-se fins després de molts anys.

Es davant d'aquesta realitat que els gestors municipals s'han decidit a obrar de la manera coneguda. Una ampliació, una intensificació de les labors culturals, una major facilitat de l'exercici docent és cosa sempre satisfactòria i tots els esforços i les despeses que s'hi esmercin no poden pas considerar-se com a supèrflues o innecessàries.

Cal tenir present que la creació del Col·legi de segona ensenyança no farà pas retrasar ni entrebancar la formació dels grups de primer grau. Ni hi ha incompatibilitat ni prelatió.

En quant als que combaten l'institució de l'al·ludit Col·legi amb fins clarament partidistes, no hem pas de perdre el temps en refutar les seves diem-ne tesis. Amb els sectaris, res s'hi pot aclarir. Com sempre, es col·loquen en actituds suspectes que no conviden pas a donar-los-hi beligerància.

Des del moment que no pogueren fer de l'escola pública una sucursal de la sagristia; des de l'hora en que, per virtut de les lleis de la República, foren privats d'entrometre's en les aules escolars, el despit i el rencor niuen en les seves ànimes i aprofiten qualsevulla oportunitat, o l'inventen, si ve a tomb, per a palesar les verdors de la seva bilis.

INFORMACIÓ COMARCAL

La Bisbal

Visita.— Diumenge passat tinguérem la visita dels nostres estimats correl·ligionaris els Diputats al Parlament de Catalunya Srs. Josep Irla i Josep Fàbrega. Amb la seva proverbial franquesa vingueren a comunicar-nos les seves impressions sobre l'actual moment polític i no cal dir que el més gran optimisme embarga l'opinió dels esmentats senyors en quant al triomf que assolirà E. R. junt amb l'U. S. en les properes eleccions. El diàleg anà extenent-se encara sobre altres afers, deixant els senyors Irla i Fàbrega una grata impressió de la seva breu estada entre nosaltres.

El curset agrícola.— Aquest esdeveniment cultural que anunciàrem la setmana passada, tingué llur inauguració el dissabte de la setmana passada, veient-se el saló de Sessions de l'Ajuntament molt concorregut de gent del camp, que escoltava amb vertadera fruïció la dissertació de l'Enginyer Agrònom Sr. Cuní. Els comentaris que recollírem l'endemà dels assistents a l'acte tots eren per a ponderar l'utilitat d'aquest curset i la competència del Sr. Cuní.

La Candidatura de l'Esquerra.— Coneguda la candidatura que presenta per la circumscripció de Girona el primer partit de Catalunya conjuntament amb l'U. S., ha causat una impressió excel·lent a tots els militants. Els noms de Santaló, Serra i Moret, Sagrera, Marial i Mascort han estat acollits amb la simpatia que els fa mereixedors la seva integritat política.

St. Feliu de Guixols

Sessió de l'Ajuntament del dia 3 del corrent.— Valls, Campà i Bonal.

Es aprovada l'acta de la sessió anterior.

Passa a informe un extracte dels comptes de caixa corresponents al tercer trimestre d'enguany, que presenta el Dipositari de Cabals de la Corporació.

Es concedeixen els permisos que tenien sol·licitats, als senyors Enric Batet i Joan Pujol, per a practicar obres.

S'acorda subvencionar a la Delegació local de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana amb la quantitat de 50 pessetes.

Referent a l'instància del lleter de Castell d'Aro en Pere Torrent i Bummell, que demanava ésser considerat com a lleter local, s'acorda que no es pot accedir-hi, per estar oposat als preceptes de l'Ordenança.

En quant a una circular rebuda del Conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya interessant una subvenció per al monument que es projecta erigir a Ripoll en homenatge a Guifré I, fundador de la Nació Catalana, s'acorda expressar la més entusiasta adhesió, deplorant no poder aportar un ajut material, per no permetre-ho la situació econòmica de la Corporació.

Són aprovats comptes i notes de jornals per 4.759'30 pessetes.

Passa a informe una comunicació del Sr. Arquitecte assessor donant compte de la valoració practicada a una paret mitjera de la casa n.º 7 del carrer de Campmany.

Així mateix passen a informe, instàncies de Guillem Müller, motor, i Fills de H. A. Bender, S. A., per a practicar obres.

El senyor Campà proposa, que havent caducat tots els terminis fixats als cabrers per a procedir a les obres de higienització dels corrals, s'acordi que a tots aquells que per tot el dijous, dia 9 del corrent, no hagin presentat la respectiva instància amb els plans corresponents, els hi serà retirat el permís per a la venda de llet en aquest Municipi. Així s'acorda per unanimitat.

S'aixeca la sessió a tres quarts de deu.

Suplicada.— Presidència de la Comissió Gestora. — Estant pròxim a inaugurar-se en aquesta ciutat el Col·legi de segon ensenyament, cal fer públic que podran cursar-se en ell, del primer al quart cursos del Batxillerat

Banc Urquijo Català

Domicili Social: BARCELONA / Pelai, 42

Delegació
de
Sant Feliu de Guixols

COMPRA - VENDA DE VALORS
CUSTODIA DE VALORS
NEGOCIACIÓ DE CUPONS
COMPTES CORRENTS AMB PESSETES
I MONEDA EXTRANJERA
I TOTA CLASSE DE OPERACIONS
BANCARIES

TRANSPORTS I AUTOS DE LLOGUER

DOMENEC OLIVER

servei de càrrega i encàrrecs entre Palafrugell, Palamós i Barcelona

Servei entre Palamós i Caldes de Malavella i de Palamós a Sant Feliu de Guixols i viceversa

PALAMOS

BARCELONA

Passeig Doctor Robert, 2 i 4.- Tel. 46 * Princesa, 11, Tel. 19844.- Urgell, 25, Tel. 35914

Demaneu sempre

les excel·lents goses

BATET

◆ Les gassoses BATET són fabricades únicament amb sucre

com a alumnes oficials, i a la convocatòria de Juny s'admetrà matrícula lliure de tots els cursos o siguin del primer al sisè.

Cal remarcar que els estudis que es cursin en el susdit centre tindran la mateixa validesa que tenen en tots els altres establiments oficials (Instituts).

Per tant, tots aquells a qui pugui interessar de cursar llurs estudis en aquest establiment, són pregats de passar per la Secretaria municipal en hores d'oficina, per tal de deixar-hi llurs noms, adreces i estudis que desitgin cursar.

Aiximateix i a fi de donar tota classe de facilitats a tots aquells que desitgin matricular-se com a alumnes oficials de primer curs de batxillerat, s'ha acordat obrir un període de matrícula per als exàmens d'ingrés els quals seran convocats oportunament.

Les dades referents a import de matrícula, documentació, etc., estaran de manifest en el tauler d'edictes de la Casa Consistorial.

Sant Feliu de Guixols, 7 de novembre de 1933.

L'afer de les «vaques». — Donàvem en aquestes columnes esment d'haver-se declarat per la Inspecció de Pesca el temps lliure per a exercir les arts de la pesca d'arrastre i que les nostres representacions s'havien preocupat de l'afer, judicant-lo un atemptat a la reglamentació i una burla als acords de l'assemblea pesquera de Palafrugell.

Resultat de les gestions fetes, és la notícia següent, que reflexa l'acord pres pel Consell de Ministres a instància del ministre de Treball Pi i Suñer.

«En termini brevíssim, potser demà, o demà passat, es dictarà pel ministeri de Marina una ordre derogant la donada recentment, ampliant les facultats de la pesca d'arrastre a la Costa Brava, restablint les limitacions imposades pels ministres senyors Giral, Companys i Iranzo. Es veu que el senyor Pita Romero i el sots-secretari de Marina civil s'han capacitat abastament de la importància del problema, decidint-se a vetllar per l'interès nacional de la pesca i per la justícia de les peticions dels pescadors».

REGISTRE CIVIL. — El moviment demogràfic registrat en aquesta ciutat durant els dies 3 al 9 del mes que som, es com segueix:

Naixements. — Pere Pavón Galàn, de Ferran i Nativitat; Gil Mateu Isern, de Joan i Narcisa; Jesús Rovira Pijuán, de Josep i Clàudia; Jerònima Ibàñez Llorca, de Ramon i Jerònima;

SERVEI D'AUTOS DE LLOGUER

Robert Marañà

Sta. Llúcia, 25 - St. Feliu de Guixols - Tel. 119

ES VENEN 2 COTXES

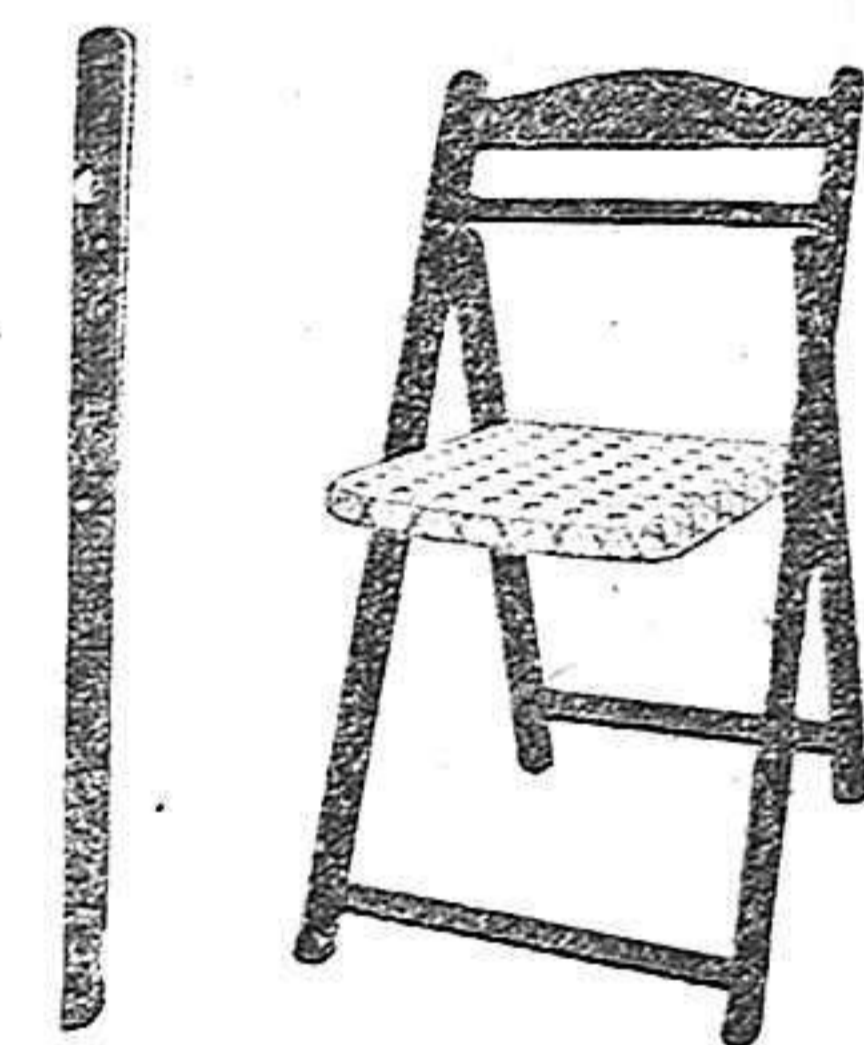
■ Un ESTUDEBAKER SEDAN 4 portes, en molt bon estat, 6 rodes noves, faros Marxal per **2.500 Ptes.**

Un BUICK SEDAN, ha fet 37 mil ktrs, 4 portes, 6 rodes noves, 5-7 places, completament nou per **5.000 Ptes.**

Raó: EMILI GROS - Garatge - Carretera de Girona, 4 - PALAMOS

Fusteria Mecànica de JOSEP JUBERT

GARCIA HERNANDEZ, 21 I 25 - SANT JOAN DE PALAMOS

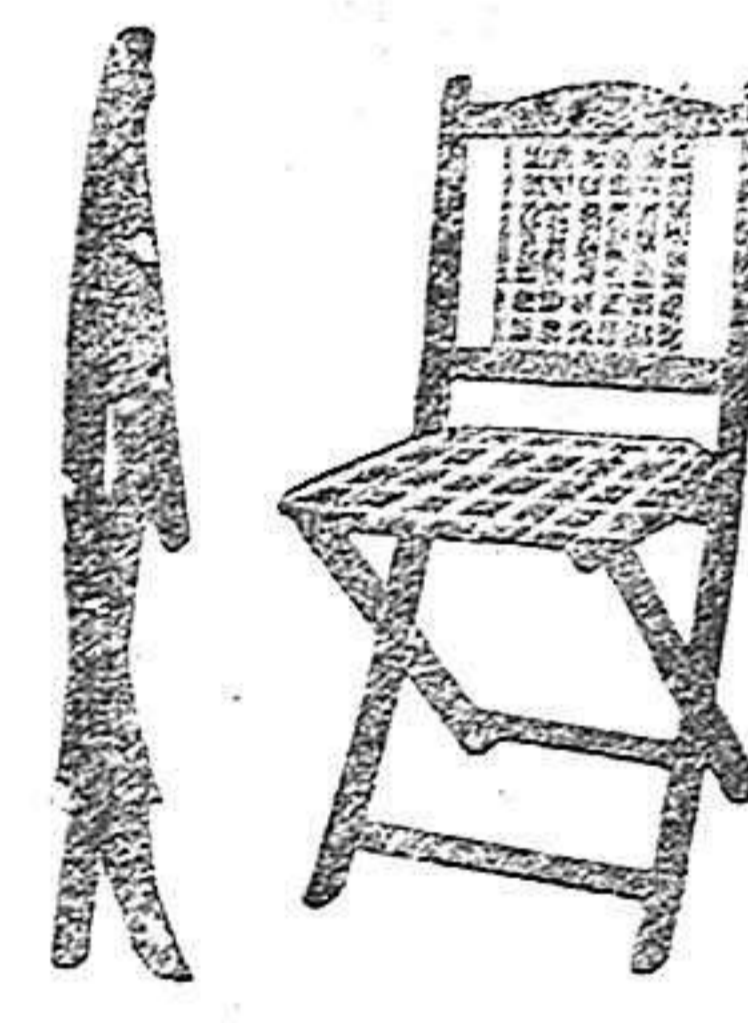

Tancau

Oberi

Especialitat en la construcció de seients propis per a bars i restaurants

Preus reduït

Tancau

Oberi

450 plazas en Hacienda

Convocadas oposiciones por Orden ministerial de 4 noviembre.

NO SE EXIGE TITULO

SE ADMITEN SEÑORITAS — EDAD: DE 16 A 40 AÑOS

Preparación completa y competente a cargo de **Aniceto de Arriba de Val** Jefe de negociado, por oposición, del Cuerpo pericial de Contabilidad del Estado, Interventor de Hacienda de esta provincia.

Joaquín Casanovas Ogué **Gabriel Arrom Juliá**

Funcionarios, por oposición, del Cuerpo general de Administración de la Hacienda pública.

HAN EMPEZADO LAS CLASES

Para informes y correspondencia: **Eximenis, 8, 4.º 2.ª** (edificio Ave María) **GERONA**

Olga Nadal Serra, de Juli i Sebastiana.

Defuncions. — Vicens Navarro, de 64 anys; Maria del Carme Jou Mach, de 74.

Del Municipi. — Durant el passat

mes d'Octubre en l'excorxador municipal han estat sacrificats 546 xais, 39 vedelles i 84 porcs, amb un pes total de 17516 quilos.

La recaptació obtinguda per arbitris municipals durant l'expressat període, s'eleva a ptes. 23056'69

Cens electoral

Segueix obrint en el C. R. F. C., Passeig de Mar, 2, cantonada a la Rambla Vidal, l'oficina electoral destinada a orientar als electors i electores que desitgin fer us del sufragi en les votacions del dia 19. L'hora és de 6 a 10 del vespre.

CAOSÁN

El més agradable dels DESDEJUNIS. — Conté tots els principis alimenticis que necessita el cos per a desenrotllar-se en tota la seva plenitud, caloríes, vitamines. Cria músculs i ossos forts, dents sanes, sang abundant i nervis templans. No engreixa, mantenint les belles formes de la dona moderna.

Es una llaminadura agradable a tots els paladars pel seu gust i olor exquisits, essent particularment indicada pels infants.

De venda en les Drogueríes.

PREU: 3 PESSETES

Palamós

Nota pregada. — Han visitat la nostra redacció les senyorettes Maria Ramón Parals, Maria Frou Oliver, Mercè Colomer Llovera, Lola Casas Margarit i Montserrat Colom Lloveras, manifestant-nos que havent publicat alguns periòdics la notícia de que havien sigut denunciades per destroces i furt de fruits a la propietat del veí de Sant Joan senyor Antoni Palli Bonet, i havent, en efecte, celebrat judici al jutjat de dita població, on pogueren comprovar la falsetat de la denúncia i per tant resultaren absoltes, ens pregunten que per mitjà de les nostres columnes donguem coneixement d'aquest fall al públic de Palamós, per a assabentar-lo de la falsetat de la denúncia esmentada.

Per la nostra part accedim amb gust al seu prec i desitjariem que els periòdics que es feren resó de la denúncia publicant-la, avui posades les coses en clar i vista la ignocència d'aquestes senyorettes la rectificuessin en honor de la veritat i de la justícia. **Electoral**

— Ha causat excel·lent impressió als nuclis d'Esquerra els noms que integren la candidatura del nostre partit, preveient-se una nodridíssima votació.

— Per a divendres, a la nit, es parla d'un míting de la Lliga Catalana, que tindrà lloc al Teatre Carme.

— Dissabte vinent, a la nit, tindrà lloc al Centre R. Federal un gran acte de presentació de candidats d'E. R. de Catalunya, en la qual hi prendran part valuosos elements del partit i els candidats.

— Dijous tinguérem el gust de saludar al nostre distingit amic futur diputat d'E. R. de C. senyor Mascort, qui es va mostrar ple d'entusiasme respecte el resultat de les eleccions en la nostra circumscripció.

Taxis Vilossa

Fermí Galàn (ex Creu), 17 Tel. 80
Sant Feliu de Guixols

Electors

Hom té interès en palesar que entre la Monarquia foragitada i la República naixent, no hi ha diferències substancials.

Les diferències són, però, tan vives, que només cal fixar-se amb la següent demostració, per a evidenciar-les sense reserva.

Durant la monarquia

L'imposició del poder personal de la realia per sobre del poble.

La divisió de castes i el manteniment de privilegis.

L'exèrcit pretorià dominat per una oficialitat atenta en gran part al lucre professional.

36 i 24 mesos de servei militar.

Imperi de l'oligarquia.

Retenció de la dona en l'incultura i subjecció a la inferioritat de trobar-se dominada socialment.

Predomini polític de l'Església i intromissió dels seus òrgans en les lluites públiques. Sectarisme obert i protegit per l'Estat. Pugna violenta contra el lliurepensament.

Centralització i absorció del poder contra la perifèria.

Analfabetisme. Ensenyament congregacionista. 25.469 escoles primàries existien solament a Espanya en enderrocar la Monarquia.

El darrer pressupost de la Monarquia consignava per a atencions de Sanitat 6 milions de pessetes.

El mateix pressupost consignava pel Culte i Clero, 55 milions de pessetes.

En 11 anys solament la Monarquia ha esmersat per a despeses militars del Marroc 2.204.829.824 pessetes, xifra fabulosa que, aplicada a atencions vives, hauria redimit i transformat la terra espanyola.

La Monarquia havia arribat a crear 485 generals a l'Exèrcit espanyol.

Les lleis socials restaven poc menys que invalidades. L'obrer es debatia en les seves pròpies forces, contra, sovint, l'oposició i el desdeny de l'Estat.

La terra restava a mercè del caprici dels grans propietaris. Immenses latituds ermes destinades a caceres reials i principesques. Jornals miserables de 2, 3 i 3'50 pessetes. 90 per cent d'analfabets vegetant per l'agro espanyol. Fomentació d'odis i rencores. Ambient d'injustícia i repressió. Ferida viva i sagnant de l'humillació i l'impotència. Tal era el quadro que oferien les terres del Sur durant la Monarquia.

En els primers temps de República

El règim implantat mercè el sufragi universal.

La personalitat igualatària davant la llei.

L'exèrcit limitat a la funció de defensa nacional i el soldat atès dintre la consideració elemental humana.

12 mesos (aviat seran 6 mesos solament) de servei amb tracte deferent i humanitzat.

Fre contra els detentadors.

Obra les portes de les oficines oficials i dels centres culturals a la dona, li concedeix el dret igual a l'home, estableix el divorci i fa reconèixer els fills naturals davant la llei.

Llibertat de cultes. Laïcització de l'ensenyança. Secularització dels cementiris. Respecte als conflictes de consciència. Les lleis civils per damunt de les influències eclesiàstiques.

Règim d'Estatuts autonòmics. Reconeixement de les personalitats ètniques i històriques. Llibertat per a les regions i carta autònoma pels municipis.

Des de l'instauració de la República s'han creat 20.000 escoles. En dos anys s'ha fet igual labor que la Monarquia en 75 anys.

El segon pressupost de la República consigna per a Sanitat 34 milions de pessetes.

El pressupost del culte i clero restarà anul·lat en el pròxim any.

El segon pressupost de la República porta una reducció de 105 milions de pessetes solament en el capítol del Marroc.

La República ha limitat el nombre a 86. Ha suprimit 5.366 quefes i 25.138 soldats. La tendència segueix per a reduir el màxim els contingents obligatoris.

En dos anys de República, s'ha legislat en sentit favorable, modificant les condicions de l'obrer en les assegurances, vacances obligatòries, indemnitzacions per comiat, tribunals mixtes, vellesa, atur forçós, drets de vaga, etc., restant encara una perspectiva abundosa de reformes pendents de resolució.

Aprovació de la reforma agrària i implantament escalonat de les seves bases. Intent de redempció. Augment immediat dels jornals i reglamentació del treball. Preus de 7, 8, 9 i 11 pessetes, que han adecentat la vida i elevat l'esperit moral de l'home agricultor.

Indústria Suro-Tapera

La vaga de Palafrugell. — En la edició anterior no arribarem a temps per a informar de la declaració de vaga dels tapers de Palafrugell.

Aquesta setmana ha continuat l'estat d'atur, havent-se estès a totes les demés indústries locals, si bé va rectificat-se l'ordre de vaga general per a donar lloc a la tramitació de les gestions i per haver-se declarat il·legal.

Respecte el curs de les gestions entaulades, publiquem les referències del Govern Civil, per a donar el major caire d'objectivitat a l'afer, sense perjudici de comentar-lo successivament si les circumstàncies ho requereixen.

Les referències gironines diuen així:

«La vaga de Palafrugell. — Continua en el mateix estat la vaga surotapera de Palafrugell, la qual es desenrotlla amb tota normalitat.

Aquesta tarda, en rebre el governador als periodistes, els ha manifestat que la reunió tinguda ahir a les 5 de la tarda amb els patrons i obrers no havia tingut cap eficàcia.

Els patrons afirmen que no poden accedir a un augment superior a dos rals.

Els obrers s'avenien a acceptar una fórmula que consistia en augmentar una pesseta als obrers que cobren menys de set pessetes de jornal i augmentar de tres rals als que cobren més de set pessetes de jornal. Els patrons es negaren rodonament a acceptar aquesta fórmula.

Llavors el governador va demanar als reunits si volien concedir-li un vot de confiança per a arranjar aquesta petita diferència. Els obrers acceptaren immediatament, manifestant que acatarien la fórmula de concòrdia que el governador proposés. Els patrons, en canvi, digueren que no podien atorgar aquest vot de confiança, tota vegada que no estaven disposats a transigir de la seva resolució.

El governador els digué que la seva proposta consistiria en un mínim de transacció per part dels patrons, tota vegada que tenia intenció de demanar tres rals d'augment per a tots els obrers. Els obrers, també acceptaren aquesta proposta però no els patrons.

En vista de que en la reunió d'ahir tarda tots els treballs resultaren infructuosos, els obrers han presentat aquest matí, a l'Alcaldia de Palafrugell un ofici de vaga general per a demà passat.

El governador ha acabat dient que lamentava molt que per la petita diferència d'un ral, s'anés a la vaga general.»

El decret de protecció a la indústria. — Per fi, després d'alguns mesos de gestació, de rectificacions i entorpiments, ha pogut acordar-se en Consell de Ministres el decret de protecció a la indústria surotapera.

Sobre aquest afer, ens plau reproduir la següent notícia publicada en els periòdics:

«En el Consell de Ministres d'avui celebrat a Madrid s'ha aprovat el decret de protecció interior de la indústria surera presentat pel ministre d'In-

dústria. Aquest decret va ésser planejat i estructurat en temps del Govern anterior, d'acord amb les Direccions de Comerç i d'Indústria, regentades pels senyors Moreno i Yrla. Aquest decret té una importància excepcional per quan ha de contribuir a augmentar el consum del tap de suro i a l'aplicació del conglomerat en operacions diverses».

Jugar con fuego

Toda la beatería se ha movilizado y corre por esas calles a la caza de votos.

Llevar listas, señalar, y tomar apuntes.

Nada bueno puede esperarse de tan extremoso espionaje.

Lo más triste, y digo triste porque lo es, de que haya un sector marcadamente extremista que parece pone el rail que ha de encarrilar al entronizamiento de una nueva dictadura.

Esta para mí, nefasta labor, no la entiendo y, si la comprendiera, tendría fuerza de voluntad para no dar al viento sus fines...

Hemos pasado hace muy poco tiempo por un régimen dictatorial, que con una embestida de tigre nos hizo poner la cabeza debajo el ala. Hay que decirlo, no se puede amagar; de no reconocerlo, sería mentir; y en estas circunstancias, yo no miento.

Fuí presencial testigo de todo el tiempo que duró aquel Gobierno de pavor, en que los arrojados se estrella-ban.

Víctimas inmoladas las hubo; ¡pobres mártires!; tuvieron que sucumbir y sin defensa ante la pistola del matón asalariado.

En vano se luchó; fallaron las energías y la más completa desbandada causó sensibles estragos en las filas proletarias.

Se intentó... pero nada; estaba diezmado el cuadro militante. El pueblo, el verdadero pueblo, se cansó de verter tanta sangre; la lucha entablada, era una lucha feroz, enconada, pero en condiciones totalmente desiguales, que se impuso la retirada y el «sálvese quien pueda».

Hagamos el gesto noble y sereno corriendo en apoyo de una poca libertad que está en peligro inminente, y no queramos tener el remordimiento, si la fatalidad nos llevara en la penumbra, que implicaría dar pruebas mayores de sacrificios.

Mis augurios, es que nos hallamos frente a una tenaz cruzada; yo quizá el menos indicado, hago un llamamiento a mis amigos y compañeros trabajadores, para que, sin ningún titubeo, y dejando arrinconados todos los odios personales y actuaciones poco airosas, que yo he combatido y censurado, no por esto tengo que apartarme y retraerme de dar todo el calor y el esfuerzo supremo que necesita la libertad para que no sea ultrajada por el denigrante vilipendio, por esa falange de feudales y señoríos, que van a adueñarse de la Cataluña liberal, cuna de rebeldías y progreso.

ROMULO SUREDA.
San Feliu de Guíxols, 8-11-33.